INTERVIEW Oud-atlete Katja Staartjes reikte als eerste Nederlandse tot het dak van de wereld

Geen berg is te hoog

Katja Staartjes was als kind in Castricum al bezeten van sport. Van hardloper werd ze bergbeklimster en bereikte ze als eerste Nederlandse vrouw het dak van de wereld.

Kees van Dalsem
k.van.dalsem@mediahuis.nl

Hardlopen is nog steeds de passie van Katja Staartjes. Ze loopt om de dag in de natuur van de Sallandse Heuvelrug. FOTO KATJA STAARTJES

Okkenbroek ■ Toen Katja Staartjes (58) door haar clubgenoten van de studentenatletiekvereniging in Wageningen werd gevraagd om mee te gaan wandelen in de bergen, zei ze eerst nee. „Dan kon ik twee weken niet trainen. Maar uiteindelijk heb ik me toch over laten halen en sinds die eerste keer was ik verkocht."

Atletiek

„Ik ben pas redelijk laat op atletiek gegaan bij AV Castricum. Ik heb eerst aan turnen gedaan, daarna heb ik op handbal gezeten en deed ik fanatiek aan tennis. Ik stond vrijwel dagelijks op de baan. Samen met mijn mixpartner deed ik op mijn zestiende een keer mee aan een hardloopwedstrijd en die wonnen we allebei, waardoor ik me uiteindelijk specialiseerde op de middellange afstand. Bij de Nederlandse kampioenschappen heb ik een paar keer de finale gehaald in 1982 en 1983, heb getraind op Papendal en werd uitgenodigd voor een interland in het Bislett-stadion in Oslo. Ik had meer uit mijn atletiekcarrière kunnen halen, als ik er meer voor had gedaan."

Rust

„Uiteindelijk heb ik wel veel aan mijn verleden als atlete gehad. En nog steeds is hardlopen mijn passie; ik loop om de dag in de natuur van de Sallandse Heuvelrug, waar ik woon. Verder wandel ik veel en doe ik aan mountainbiken. Bij het bergbeklimmen is het belangrijk een goede conditie te hebben. Natuurlijk mis ik de Noord-Hollandse kust, maar ik kom nog regelmatig terug om mijn moeder in Alkmaar te bezoeken. In Overijssel geniet ik van de rust."

Schrijver

„Na die eerste wandelvakantie in de bergen heb ik mijn grenzen steeds verder weten te verleggen. In 1998 heb ik mijn managementbaan opgezegd om mij volledig op de bergsport te kunnen richten. Jarenlang heb ik de expedities afgewisseld met mijn werk als interim-manager. Tegenwoordig werk ik naast mijn (online)lezingen als coach voor leiders en teams. Ik had nooit gedacht dat ik spreker en schrijver zou worden. Inmiddels heb ik vier boeken geschreven: 'Hoog spel', 'Top inspiratie', 'Lopen over de grens' en in 2019 verscheen 'Topteams, samen bergen verzetten'. Dat boek maakte ik met fotograaf Menno Boermans en daarin vertalen we onze ervaringen in de bergen naar teamwork in organisaties: hoe haal je alles uit je team? Samenwerken wordt steeds belangrijker in onze snel veranderende maatschappij."

BUITEN HET SPOTLIGHT

Elke week spreken we met iemand die jaren geleden de sportpagina's in deze regio beheerste. Hoe is het met deze held van vroeger? Vandaag: oud-atlete en de eerste Nederlandse vrouw op de top van Mount Everest Katja Staartjes (58) uit Castricum.

> Uiteindelijk moet je het wel kunnen relativeren, het is ook maar een berg

Gevaar

„Een beklimming naar de top van de wereld is nooit zonder gevaar. Je kan in een gletsjerspleet vallen, last krijgen van hoogteziekte of onderkoeld raken. Ik heb ook ongelukken van dichtbij meegemaakt - dat is vreselijk - al betrof het klimmers die ik niet goed kende. Het is dus cruciaal om in de bergen niet overmoedig te raken en eerlijk naar je grenzen te blijven kijken."

Afgebroken

„Op de berg Manaslu keerden we op de voortop op 8.130 meter om, dertig meter onder de echte top. Dat vroeg misschien wel meer moed dan doorgaan, maar we vonden de omstandigheden te gevaarlijk en hebben de klim afgebroken. Natuurlijk was ik daar wel even chagrijnig van, maar uiteindelijk moet je dat wel kunnen relativeren, het is ook maar een berg."

Dromen

„Ik onderneem de expedities met mijn man - en vaste klimpartner - Henk Wesselius. We worden een jaartje ouder en het is mooi geweest met beklimmingen boven de 8.000 meter. Zo bedachten we het plan om de gehele Nepalese Himalaya te voet te traverseren: het werd een overweldigende tocht van 2.000 kilometer. We hebben nog altijd dromen, in de Himalaya en in de Alpen. Dat is het mooie van de bergsport, dat je het op elk niveau kunt doen."

Gasherbrum 1 niet de hoogste berg, wel het hoogtepunt

Okkenbroek ■ Voor Katja Staartjes is het hoogtepunt letterlijk het behalen van de top van de Mount Everest op Hemelvaartsdag 13 mei 1999, op donderdag - wanneer het weer Hemelvaart is - 22 jaar geleden. Maar voor de alpiniste roept de beklimming van Gasherbrum 1 in Pakistan, ook bekend als Hidden Peak of K5, warmere herinneringen op.
De Gasherbrum 1 is met 8.080 meter de tiende hoogste berg op aarde. „In tegenstelling tot bij de Mont Blanc, Kilimanjaro en de Mount Everest zijn er geen commerciële beklimmingen naar de top van de Gasherbrum 1", vertelt Staartjes, die samen met haar man Henk Wesselius de eerste - en tot nu toe enige - Nederlanders zijn die het hoogste punt van de berg bereikten. „We hebben de klim gemaakt zonder zuurstof en zonder vaste touwen, in een klein team van vier. Door de samenwerking met twee andere kleine teams is het uiteindelijk gelukt de top te halen."

Staartjes beklom uiteindelijk vier bergen van boven de 8.000 meter. De Cho Oyu (8.188 meter) in 1998, Mount Everest (8.848) in 1999, Gasherbrum 1 (8.080) in 2004 en als laatste de Manaslu (voortop 8.130) in 2008. Op de Mount Everest was ze dus de eerste Nederlandse vrouw, op de Gasherbrum 1 en Manaslu samen met Wesselius de eerste Nederlander. Daarnaast kwam ze op het hoogste punt van de Damphus Peak (6.000), Mera Peak (6.500), Ama Dablam (6.856) en Dhaulagiri (tot 7.600 meter).

Staartjes liep met Wesselius ook de Nepal Traverse, een tocht van 2.000 kilometer over 22 passen hoger dan 5.000 meter van het noordwesten naar het noordoosten van Nepal.

Katja Staartjes op de top van de Mount Everest. FOTO KATJA STAARTJES